Lietas Nr. C26125216
Lietas arhīva Nr. C-1252-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2016. gada 17. maijā

Rēzeknes tiesas tiesnesis A. Garais izskatīja rakstveida procesā Balvos, Bērzpils ielā 7[a] civillietu /pers. A/ prasības pieteikumā maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016. gada 12. februārī tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk tekstā- prasītāja) prasības pieteikums maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. B/ (turpmāk tekstā- atbildētāja).

Prasības pieteikumā, kā apstākļus, kas pamato prasību, prasītāja norādījusi, ka bērni /pers. C/ un /pers. D/ atrodas prasītājas ikdienas aizgādībā. Ar Maltas bāriņtiesas 2012. gada 27. augusta lēmumu Nr. 1-6/55 /pers. C/ un ar Maltas bāriņtiesas 2012. gada 13. septembra lēmumu Nr. 1-6/62 /pers. D/ ievietoti prasītājas audžuģimenē. Bērnu māte bērnus nav materiāli atbalstījusi, nav interesējusies par bērnu ikdienas gaitām audžuģimenē, pirmsskolas izglītības iestādē.

Prasītāja norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 179. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2. punktu lūdz: piedzīt no atbildētājas viņas labā uzturlīdzekļus bērnu /pers. C/ un /pers. D/ uzturam ik mēnesi katram bērnam- līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas līdz bērni paši varēs sevi apgādāt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[21] pantu, 2016. gada 17. februārī atbildētājai, uz prasības pieteikumā norādīto deklarēto dzīvesvietas adresi tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojuma veidlapa.

Tiesas noteiktajā termiņā no atbildētājas tiesā saņemti paskaidrojumi par iesniegto maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, kuros norādīts, ka atbildētāja prasību atzīst pilnā apmērā. Atbildētāja nav lūgusi lietu izskatīt tiesas sēdē. Iesniedzot tiesā paskaidrojumus, atbildētāja norādījusi, ka ir trūcīga persona, līdz ar to lūdz atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[22] panta pirmo daļu, vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu (148. pants), 2016. gada 17. februārī, pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Civilprocesa likuma 250.[25] panta pirmā daļa nosaka, ka, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.[26] pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Civillietas izskatīšana nolikta rakstveida procesā. 2016. gada 1. martā, paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā nosūtīts pusēm, norādot, ka sprieduma norakstu tās var saņemt tiesas kancelejā 2016. gada 17. maijā.

Septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika no pusēm nav saņemti paziņojumi par procesuālo tiesību izmantošanu, kā to pieļauj Civilprocesa likuma 250.[22] panta otrā daļa.

Motīvu daļa

Novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, izvērtējot prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un ir apmierināma prasītājas norādītajā apmērā.

Lietā esošās bērnu /pers. C/ un /pers. D/ dzimšanas apliecības kopijas apstiprina, ka bērnu māte ir /pers. B/ (l.l. 10-11).

Saskaņā ar Civillikuma 177. pantu līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, tas ir, ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta pirmo, piekto daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumiem Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Saskaņā ar noteikumu 2. punktu, katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus- katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas.

Tā kā prasītāja bērna uzturēšanai lūdz piedzīt minimālo uzturlīdzekļu apmēru, to maksāšanas pienākumu prasītajā apmērā nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi, tiesai nav jāizvērtē pušu mantas stāvoklis un bērna vajadzības.

Atbildētāja nav iesniegusi tiesā pierādījumus, ka pēc prasības iesniegšanas tiesā būtu maksājusi uzturlīdzekļus, tādēļ tiesa uzskata, ka saskaņā ar Civillikuma 179. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumiem Nr. 37, no atbildētājas prasītājas labā piedzenami uzturlīdzekļi bērna /pers. C/ uzturam ik mēnesi līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas un bērna /pers. D/ uzturam ik mēnesi līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumu Nr. 656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2. punktu, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2016. gada 1. janvāra ir 370 *euro*.

Palielinoties, vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Ņemot vērā judikatūrā sniegto Civillikuma normas, par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu, tulkojumu (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 29. augusta spriedums lietā Nr. SKC-556), uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas tiesā 2016. gada 12. februāra, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 1. pantu uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu prasītāja no tiesāšanās izdevumu- valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas ir atbrīvota.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Lemjot jautājumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, tiesa vadās no iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem.

Lietai pievienota Rēzeknes novada pašvaldības Sociālā dienesta 2016. gada 8. janvāra izziņa Nr. 4-15-13/20 par atbildētājas atbilstību trūcīgas ģimenes (personas) statusam, no kuras redzams, ka atbildētājai ir piešķirts trūcīgas ģimenes (personas) statuss uz laiku no 2016. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 30. jūnijam. Papildus atbildētāja norāda, ka ir II grupas invalīde un saņem invaliditātes pabalstu 76,84 EUR.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka atbildētāja ir atbrīvojama no tiesāšanās izdevumu samaksas, līdz ar ko tos saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta ceturto daļu uzņemas valsts.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{27} panta pirmās daļas noteikumiem tiesas spriedums lietās par maza apmēra prasībām stājas spēkā šā likuma 203. panta noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar šī likuma otrās daļas noteikumiem spriedumu par maza apmēra prasību lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā. Apelācijas instances tiesas spriedums kasācijas kārtībā nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pasludināšanas dienā.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no iepriekš teiktā un saskaņā ar Civillikuma 179. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumiem Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Civilprocesa likuma 34., 35., 42., 43., 97., 192., 189.-193., 195., 204.^{1}, 250.^{21}, 250.^{25}, 250.^{27} panta, tiesa

n o s p r i e d a

piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus:

bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas;

bērna /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas

Uzturlīdzekļu piedziņu uzsākt no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, tas ir, 2016. gada 12. februāra.

Noteikt, ka, palielinoties vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Uzturlīdzekļi iemaksājami prasītājas /pers. A/ bankas kontā Nr. /konta nr./, AS "SEB banka".

Atbrīvot /pers. B/, personas kods /personas kods/, no tiesāšanās izdevumu samaksas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesai 20 dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā (Balvos, Bērzpils ielā 7a, LV-4501).

Tiesnesis A. Garais